

Göteborgs kommun
goteborg@goteborg.se
sara.stark@grundskola.goteborg.se

2021-12-14
1 (9)
Dnr 2020:2189

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av arbetet med skolor med
långvarigt låga kunskapsresultat vid Gårdstensskolan i
Göteborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av arbetet med skolor med långvarigt låga kunskapsresultat vid Gårdstensskolan. Granskningen genomfördes under höstterminen 2020

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fyra utvecklingsområden. Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Gårdstensskolan senast den 26 november 2021 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Göteborgs kommun har beviljats anstånd och inkommit med en sådan redovisning den 2 december 2021.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Huvudmannen har redovisat genomförda och planerade åtgärder. Åtgärderna ligger i linje med Skolinspektionens bedömning.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen och förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete och att åtgärderna följs upp.

Bakgrund

Bedömningen var att utvecklingsarbete behövde inledas inom följande områden:

- Huvudmannen behöver vara mer aktiv i analysen av skolans nuläge för att i högre utsträckning kunna ge både stöd och rikta insatser efter skolans specifika behov.
- Huvudmannen behöver aktivt verka för att de insatser som genomförs bygger på en analys av den enskilda skolans behov och att insatserna följs upp och utvärderas.
- Rektorn behöver verka för att den pedagogiska personalen i större utsträckning involveras i skolans systematiska kvalitetsarbete.
- Rektorn behöver initiera ett samtal i personalgruppen om vad höga förväntningar innebär och hur det kan ta sig uttryck i praktiken, och även på andra sätt verka för att det råder höga förväntningar på eleverna i hela personalgruppen.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har vidtagit ett antal åtgärder i syfte att utveckla verksamheten i enlighet med Skolinspektionens beslut.

Huvudmannen verkar aktivt för en fördjupad analys av den enskilda skolans behov, involverar huvudmannen i analysen och möjliggör därmed att stöd och insatser riktas utifrån skolans specifika behov

Redovisningen visar att förvaltningsledningen under vårterminen 2021 beslutade att skolorna skulle genomföra en förstärkt nulägesanalys inför läsåret 2021/22. Den förstärkta nulägesanalysen ska ge huvudmannen en djupare bild av skolans nuläge och därmed en större förståelse för hur stöd och insatser till skolan kan utformas efter skolans behov. Skolorna har erbjudits stöd av förvaltningens verksamhetsutvecklare i genomförandet i form av workshops vid rektorsmöten eller individuellt i samtal med skolenhetens rektor. På så vis har huvudmannen i flera fall tagit aktiv del i analysen av skolans nuläge.

Av huvudmannens redovisning framgår också att huvudmannen inför hösten 2021 förändrat kvalitetsdialogernas innehåll och form i syfte att i större utsträckning anpassa dem till de enskilda skolornas behov. Två viktiga förändringar som genomförts i detta syfte är två nya delar i dialogerna: fördjupningsområde rektor samt huvudmannens tilllägg. Dessa delar ökar möjligheten för huvudmannen och skollädaingen att få en gemensam bild av skolans nuläge samt för huvudmannen att bli aktiv i analysen och ge stöd och rikta insatser efter skolornas behov.

Vidare beskriver huvudmannen att de infört ett sätt att ge ytterligare, samordnat, stöd för de skolor som har stora problem trots ordinarie stöd, insatser och utvecklingsarbete. Utifrån en nulägesanalys planeras och genomförs skräddarsydda insatser.

Huvudmannen planerar för att stärka uppföljningen och utvärderingen för att skapa ett organisatoriskt minne

Av redovisningen framgår att huvudmannen planerar att genomföra en dokumenterad uppföljning av kvalitetsdialogen och att utarbeta ett stödmaterial för uppföljning och utvärdering av målen och aktiviteterna i verksamhetsplanen. Detta för att stärka möjligheten att följa insatser och dess effekter över tid och för att minska risken för att kunskap om sådant är personbunden. Vidare beskriver huvudmannen att avsikten är att ytterligare stärka uppföljningen och utvärderingen i takt med att ovan nämnda åtgärder som syftar till en förbättrad behovsanalys implementeras.

Rektorn verkar för att den pedagogiska personalen i större utsträckning involveras i skolans systematiska kvalitetsarbete

I huvudmannens redovisning uppges att strukturkvaliteten på skolan har förbättrats i och med en ny rektor och skollädaingsteamet som är på plats. En tydlig struktur för skolans systematiska kvalitetsarbete har tagits fram och presenterats för personalen och vikten av att ha en kontinuerlig analys av skolans undervisning betonas också. En struktur för tät resultatuppföljning har presenterats med tydlighet kring genomförande,

uppföljning och analys av screeningar, prov, enkäter, betyg samt andra resultat under året. Enligt huvudmannen styr nu rektorn utbildningen och skapar goda förutsättningar för utveckling och lärande. Rektorn har ett tydligare strategiskt uppdrag än tidigare och de biträdande rektorerna är mer operativa. De biträdande rektorerna arbetar nu även på ett mer strukturerat sätt med förstelärarna i syfte att utveckla undervisningens kvalitet. Rektorn betonar också vikten av att personalen får ansvar och förutsättningar till delaktighet och inflytande.

Rektorn verkar för att det råder höga förväntningar på eleverna i hela personalgruppen
I huvudmannens redovisning uppges att åtgärder och initierade samtal kring höga förväntningar har påbörjats men att det behövs mer tid för att kunna se en kvalitativ utveckling. Enligt huvudmannen ser de en ökad medvetenhet hos personalen gällande höga förväntningar och en undervisning som anpassas utifrån elevers behov. Enligt redovisningen för rektorn samtal med sin personal om vikten av att genomgångar och arbetsuppgifter ska ge uttryck för höga förväntningar på eleverna. Det förs även diskussioner om undervisningens innehåll och lärarens arbetssätt och hur det är anpassat till aktuell elevgrupp så undervisningen stimulerar och utmanar alla elever.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Karin Lindqvist, beslutsfattare.

I den slutliga handläggningen har utredaren Ana-Maria Koci Spång (föredragande) och utredaren Elina Ekberg (medbedömare) medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/kvalitetsgranskning/2021/langvarigt-laga-kunskapsresultat/>

Bilaga 2: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

1 kap. 9 §

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

2 kap. 8 §

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

2 kap. 8 a §

Huvudmannen ska utse en skolchef som ska biträda huvudmannen med att tillse att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs i huvudmannens verksamhet inom skolväsendet. Huvudmannen kan utse en skolchef för hela verksamheten eller flera skolchefer för delar av verksamheten.

2 kap. 8 b §

Kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

2 kap. 10 §

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid förskole- eller skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges.

2 kap. 34 §

Huvudmannen ska se till att personalen vid förskole- och skolenheterna ges möjligheter till kompetensutveckling.

Huvudmannen ska se till att förskollärare, lärare och annan personal vid förskole- och skolenheterna har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

3 kap. 2 §

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

4 kap. 3 §

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

4 kap. 4 §

Sådan planering, uppföljning och utveckling som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

4 kap. 5 §

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, bilaga

1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform och inom fritidshemmet ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika sätten att nå målen. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.

Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

God miljö för utveckling och lärande

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i sin omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll.

Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.

2 Övergripande mål och riktlinjer

2.2. Kunskaper

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

Läraren ska

- stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan,
- stimulera, handleda och ge extra anpassningar till eller särskilt stöd till elever som har svårigheter,
- samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen, och
- organisera och genomföra arbetet så att eleven
- utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga,
- upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt,
- successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.

2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Mål

Skolans mål är att varje elev

- genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina egna förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska arbetsmiljön.

Läraren ska

- utgå från att alla eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan.

2.8 Rektorns ansvar

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver,
- resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör,
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer, systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet

S. 33 och 34

Dialog om utvecklingsbehov

För att huvudmannen ska kunna analysera resultaten och måluppfyllelsen på en övergripande nivå krävs återkommande dialog med förskolecheferna och rektorerna. En bra dialog innebär att vara beredd att värdera, ompröva och förändra verksamheten.

Huvudmannen behöver känna till på vilket sätt enheternas förutsättningar påverkar resultaten och vilka åtgärder som krävs för att de nationella målen ska vara möjliga att uppfylla. Om förskolecheferna och rektorerna dessutom förankrar huvudmannens bedömningar och beslut ökar personalens förståelse för bakomliggande orsaker.

Identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsinsatser

Det är angeläget att huvudmannen identifierar utvecklingsområden och beslutar vilka utvecklingsinsatser som ska prioriteras. En sammanställning av analys, bedömning och beslut i en årlig nulägesbedömning kan ligga till grund för den kommande planeringen av uppdrag, resurser och ansvar.

Det är viktigt att det finns en balans mellan å ena sidan huvudmannens ansvar för att ta ett övergripande beslut om inriktningen på utvecklingsarbetet och å andra sidan de identifierade behoven av utvecklingsinsatser på den enskilda enheten. Om huvudmannen i för stor utsträckning beslutar på vilket sätt enheten ska genomföra utvecklingsinsatserna är risken stor att rektorer och förskolechefer bara blir förvaltare och inte motorer i utvecklingsarbetet.